DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)
25. februar 1992 *

I sag C-203/90,

angående en anmodning, som Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Erzeugergemeinschaft Gutshof-Ei GmbH

mod

Stadt Bühl,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 21 i Rådets forordning (EØF) nr. 2772/75 af 29. oktober 1975 om handelsnormer for æg (EFT L 282, s. 56), senest ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3494/86 af 13. november 1986 (EFT L 323, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, Sir Gordon Slynn, og dommerne R. Joliet og G. C. Rodríguez Iglesias,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe,

* Processprog: tysk.

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— firmaet Erzeugergemeinschaft Gutshof-Ei GmbH ved advokat Volkmann-Schluck, Hamburg

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ulrich Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at firmaet Erzeugergemeinschaft Gutshof-Ei GmbH ved advokat Jürgen Gündisch og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 14. november 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. december 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 20. juni 1990, indgået til Domstolen den 4. juli s.å., har Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt tre præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 21 i Rådets forordning (EØF) nr. 2772/75 af 29. oktober 1975 om handelsnormer for æg (EFT L 282, s. 56), senest ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3494/86 af 13. november 1986 (EFT L 323, s. 1).

2 Spørgsmålene er rejst under en tvist mellem virksomheden Erzeugergemeinschaft Gutshof-Ei GmbH (herefter benævnt »Gutshof-Ei«) og Bühl kommune, Ord-

nungs- und Sozialamt, som er opstået, fordi Gutshof-Ei anvender visse reklamer på de ægpakninger, firmaet sælger.

3 Gutshof-Ei transporterer æggene fra sit pakkeri til detailforretningerne i kartoner, som indeholder ca. 24 pakninger med 10 æg i hver. Kartonerne er forsynet med flere angivelser. På den aflange side står der: »Nylagte æg... det smager man« (»Legefrische... die Sie schmecken«) og på den korte side står der: »Nylagte æg« (»Legefrische«).

4 Sagsøgte i hovedsagen har truet Gutshof-Ei med at nedlægge forbud, hvis ikke firmaet ophører med at forsyne sine kartoner med angivelsen »nylagte«, og til støtte herfor henvist til et ministerielt cirkulære fra Land Baden-Württemberg af 25. oktober 1982 (EM nr. 84-1230/SM nr. VI/6-8755.1). Gutshof-Ei anlagde på foranledning heraf sag ved Verwaltungsgericht Karlsruhe med påstand om, at firmaet kendes berettiget til at benytte sådanne angivelser på sine emballager. Til støtte herfor gjorde firmaet gældende, at det omhandlede cirkulære er i strid med forordning nr. 2772/75.

5 Da Verwaltungsgericht Karlsruhe frifandt sagsøgte, ankede Gutshof-Ei dommen til Verwaltungsgerichtshof Baden Württemberg, som har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 21 i Rådets forordning (EØF) nr. 2772/75 af 29. oktober 1975 om handelsnormer for æg fortolkes således, at også store ægpakninger må forsynes med salgsfremmende oplysninger?

2) Kan i bekræftende fald objektivt set korrekte oplysninger 'vildlede køberen' i den betydning, som er forudsat i artikel 21, andet afsnit, litra c), i forordning (EØF) nr. 2772/75, såfremt forbrugeren forbinder urigtige forestillinger med disse oplysninger?

3) Såfremt også spørgsmål 2 besvares bekræftende, spørges, om artikel 21, andet afsnit, litra c), i forordning (EØF) nr. 2772/75 da må antages at indeholde et forbud mod at forsyne store ægpakninger med salgsfremmende oplysninger, som sigter til æggenes friskhed.«

6 Hvad nærmere angår hovedsagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg for Domstolen henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første spørgsmål

7 Indledningsvis bemærkes, at ifølge artikel 16 i forordning nr. 2772/75 forstås ved »store pakninger« pakninger med mere end 30 æg og ved »små pakninger« pakninger med 30 eller færre æg.

8 Ifølge forordningens artikel 21 må »pakningerne... kun forsynes med de i denne forordning omhandlede angivelser«. Reklamer er ikke nævnt i forordningens artikel 17, som indeholder en liste over de angivelser, som store pakninger skal og kan forsynes med. Efter forordningens ordlyd er det således forbudt at forsyne store pakninger med salgsfremmende oplysninger.

9 Det fremgår dog af artikel 21, andet afsnit, i forordning nr. 2772/75, som blev indføjet ved Rådets forordning (EØF) nr. 1831/84 af 19. juni 1984 (EFT L 172, s. 2), at små pakninger må forsynes med »salgsfremmende oplysninger, såfremt disse og den måde, de fremtræder på, ikke kan vildlede køberen«. Efter Gutshof-Ei's opfattelse er der ingen saglig begrundelse for kun at måtte forsyne små pakninger med reklamer, hvorfor forbuddet mod at påføre store pakninger nogen angivelser må antages at bero på en redaktionel fejl ved formuleringen af den æn-

drede affattelse af forordning nr. 2772/75. Dette bekræftes ifølge Gutshof-Ei af den ændring af de gældende regler, som blev foretaget ved Rådets forordning (EØF) nr. 1907/90 af 26. juni 1990 om handelsnormer for æg (EFT L 173, s. 5). Ifølge artikel 10, stk. 2, litra e), i denne forordning, som med virkning fra 1. oktober 1990 afløste forordning nr. 2772/75, er det tilladt at forsyne såvel store som små pakninger med salgsfremmende oplysninger.

10 Dette argument kan ikke lægges til grund. Artikel 21, andet afsnit, blev indføjet i forordning nr. 2772/75 for at forbedre forbrugeroplysningen (jf. den fjerde betragtning til forordning nr. 1831/84). Bestemmelsen indeholder mulighed for at forsyne små pakninger med flere supplerende angivelser ud over de salgsfremmende oplysninger, nemlig navnlig med detailsalgskoden eller lagerkontrolkoden. Den 28. november 1984, dvs. mindre end seks måneder efter vedtagelsen af forordning nr. 1831/84, ændrede Rådet på ny forordning nr. 2772/75 ved forordning (EØF) nr. 3341/84 (EFT L 312, s.7). Ved denne forordnings artikel 1 blev artikel 17 i forordning nr. 2772/75 suppleret med en bestemmelse, hvorefter også store pakninger kan forsynes med salgskoden eller lagerkontrolkoden. Derimod indeholder forordning nr. 3341/84 ingen bestemmelse, hvorefter det er tilladt at anvende reklamer på store pakninger. Følgelig kan det udelukkes, at der er tale om en redaktionel fejl.

11 Det første spørgsmål må herefter besvares med, at artikel 21 i forordning (EØF) nr. 2772/75 indeholder et forbud mod at forsyne store ægpakninger med salgsfremmende oplysninger.

Andet og tredje spørgsmål

12 Den forelæggende ret ønsker alene en besvarelse af det andet og tredje spørgsmål for det tilfælde, at det første spørgsmål besvares bekræftende. Det bør dog bemærkes i den forbindelse, at også store ægpakninger ifølge artikel 10, stk. 2, litra e), i forordning nr. 1907/90 kan forsynes med salgsfremmende oplysninger, såfremt

oplysningerne og den måde, de er fremsat på, ikke vil kunne vildlede forbrugeren. Denne forordning trådte imidlertid først i kraft den 1. oktober 1990, dvs. efter tidspunktet for afsigelsen af forelæggelseskendelsen i denne sag. Det er dog blevet gjort gældende under den mundtlige forhandling, at den nationale domstol efter tysk procesret må træffe sin afgørelse på grundlag af de retsforskrifter, som er i kraft på tidspunktet for det offentlige retsmøde i sagen. Det andet og tredje spørgsmål bør herefter besvares på grundlag af de nye handelsnormer for æg, som er indeholdt i forordning nr. 1907/90.

13 Den forelæggende rets andet og tredje spørgsmål er, om EF-bestemmelserne indeholder et forbud mod at forsyne store ægpakninger med salgsfremmende oplysninger, som sigter til æggenes friskhed, og som kan vildlede forbrugeren, selv om de objektivt set er korrekte.

14 Herom bemærkes for det første, at en salgsfremmende oplysning vedrørende æggenes friskhed kan vække urigtige forestillinger hos forbrugeren, når denne ikke har noget sikkert grundlag for at efterprøve oplysningens rigtighed. Hvis forbrugeren derimod råder over en oplysning, såsom æggenes læggedato, der giver ham mulighed for selv at vurdere deres friskhed, er der ingen risiko for, at han bliver vildledt af den pågældende oplysning.

15 I den forbindelse bemærkes, at forordning nr. 2772/75 indeholdt et forbud mod at benytte direkte eller indirekte angivelser om læggedatoen (jf. herom dom af 15.1.1991, sag C-372/89, Gold-Ei, Sml. I, s. 43). Ifølge artikel 10, stk. 2, litra c), i forordning nr. 1907/90 er det derimod tilladt at forsyne såvel store som små pakninger med en eller flere datoer, ud over pakkedatoen, til yderligere orientering af forbrugeren. Ifølge samme forordnings artikel 10, stk. 3, skal disse supplerende datoer dog angives i overensstemmelse med de gennemførelsesregler, som fastsættes af Kommissionen.

16 Der er udstedt gennemførelsesregler om angivelse af læggedatoen, som findes i artikel 15 og 16 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1274/91 af 15. maj 1991 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 1907/90 (EFT L 121, s. 11). For at undgå bedrageri er det fastsat i disse bestemmelser, at der for æg, som er stemplet med læggedatoen, skal indføres en ordning med daglig afhentning og øjeblikkelig sortering samt mærkning af æggene, og fastsættes særligt strenge regler om registrering og kontrol (jf. den fjortende betragtning til forordning nr. 1274/91).

17 Henset hertil må det antages, at selv om de salgsfremmende oplysninger, som sigter til æggenes friskhed, objektivt set er korrekte, kan de vildlede køberen, hvis ikke de pågældende æg i overensstemmelse med EF's regler er stemplet med læggedatoen.

18 Det må herefter undersøges, om der er risiko for, at reklameslogans for æggenes friskhed kan forveksles med nogle af de betegnelser, som efter EF's forskrifter er forbeholdt en bestemt kvalitetsklasse, når der er indbyrdes lighed mellem disse. I den forbindelse har Kommissionen anført, at æg i klasse A i ifølge artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1907/90 kan betegnes som »friske« og tillige mærkes med kvalitetsklassen, samt at betegnelsen »ekstra« ifølge samme forordnings artikel 12 kan anvendes på små pakninger med æg i klasse A indtil syvendedagen efter, at æggene er pakket. Efter Kommissionens opfattelse er der derfor betydelig risiko for, at forbrugeren forledes til at tro, at angivelser om æggenes friskhed, såsom angivelsen »nylagte« (»Legefrische«), er undergivet de samme betingelser, som stilles i EF's forskrifter for at anvende betegnelsen »ekstra friske« (»Extra frische«).

19 Herom bemærkes, at det tilkommer den nationale ret at afgøre, om en salgsfremmende oplysning er udformet på en sådan måde, at der ikke med rimelighed kan siges at være nogen risiko for, at forbrugeren på grund af selve oplysningens karakter forveksler den med en kvalitetsklasse i forordningens forstand.

20 Det andet og tredje spørgsmål fra Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg må herefter besvares med, at nugældende EF-bestemmelser indeholder et forbud mod at forsyne pakninger med salgsfremmende oplysninger, som sigter til æggenes friskhed, hvis ikke æggene i overensstemmelse med EF's forskrifter er mærket med læggedatoen. Det tilkommer den nationale ret at afgøre, om den salgsfremmende oplysning er udformet på en sådan måde, at der er risiko for forveksling med en betegnelse, som ifølge EF-bestemmelserne er forbeholdt en kvalitetsklasse.

Sagens omkostninger

21 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg ved kendelse af 20. juni 1990, for ret:

1) Artikel 21 i Rådets forordning (EØF) nr. 2772/75 af 29. oktober 1975 om handelsnormer for æg indeholder et forbud mod at forsyne store ægpakninger med salgsfremmende oplysninger.

2) De nugældende EF-bestemmelser indeholder et forbud mod at forsyne pakninger med salgsfremmende oplysninger, som sigter til æggenes friskhed, hvis ikke

æggene i overensstemmelse med EF's forskrifter er mærket med læggedatoen. Det tilkommer den nationale ret at afgøre, om en salgsfremmende oplysning er udformet på en sådan måde, at der er risiko for forveksling med en betegnelse, som efter EF-bestemmelserne er forbeholdt en kvalitetsklasse.

Slynn Joliet Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. februar 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

Gordon Slynn
Formand for Første Afdeling